

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av industri-
tekniska programmet samt el- och energipro-
grammet vid Tannbergsskolan 1 i
Lycksele kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av industritekniska programmet samt el- och energiprogrammet vid Tannbergsskolan 1 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Tannbergsskolan 1 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör utveckla sin uppföljning till att inkludera måluppfyllelsen i alla ämnen och år samt följa upp och analysera elevernas upplevelse av undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn behöver aktivt verka för att skapa bra förutsättningar för elevernas inflytande, det vill säga att alla elever får möta demokratiska arbetsformer

på mentorstid och att klassrepresentanter kan föra elevernas talan i forum så som exempelvis elevråd.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i *hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns analysarbete gällande betyg behöver utvecklas för att även inkludera eventuella skillnader mellan lärares betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **27 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2022:9665) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr skolans utveckling *i flera delar* men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn har skapat en mötesstruktur där personalen kan samverka och att lärarna ser till att de i det dagliga arbetet kan hjälpas åt och samarbeta. På skolenheten finns en framarbetad rutin för introduktion av nyanställda och obehöriga lärare. Rektorn skaffar sig löpande och med olika metoder en nulägesbild av skolan. I den ingår måluppfyllelse för avgångselever, undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras i skolans verksamhet. Det resultatunderlag som rektorn använder sig av i sin analys av skolans resultat är däremot smalt och behöver kompletteras.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Strukturer för möten och samverkan

Granskningen visar att rektorn har skapat förutsättningar för lärarna att samverka. Det finns en utvecklad mötesstruktur på skolan med olika former av möten. Lärarna på respektive program träffas i arbetslagsmöte varje vecka. Rektor och representanter från elevhälsoteamet medverkar regelbundet på vissa av dessa möten. Ämneslärarna träffas var tredje vecka i ämneslagsmöten. Det framgår av granskningen att det är tydligt vad som är syftet med olika möten vilket exempelvis möjliggör för lärarna i ämnes- och arbetslagsmöten att fokusera på diskussionerna. I intervjuer med rektor och lärare beskrivs hur nyanställda och obehöriga lärare får en planerad introduktion och bra stöd. Lärarkollegiet är mån om att nya kollegor ska känna sig välkomna och förutom att bli en del av arbetslaget får nyanställda lärare en mer erfaren lärare som mentor.

Flera av lärarna på skolan har dessutom informella kanaler för att samverka. Deras platser i arbetsrum ligger i anslutning till varandra. Samverkan och samplanering mellan lärare sker till stor del på lärarnas egna initiativ via dessa informella kanaler. Det finns även en mer formell samverkan men det framgår att det varierar hur väl utvecklad den är och att det finns utmaningar. Exempelvis har lärarna som ingår i ett yrkesprogramms arbetslag har ofta ett omfattande samarbete kring planering och elevers studiesituation men det framgår av granskningen att lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen på yrkesprogrammen är mindre involverade i denna samverkan. Skolinspektionen uppmuntrar rektorn att arbeta vidare med detta.

Granskningen visar vidare att skolan har strategier för samverkan med apl-platserna och skolan. Det finns lärare på programmen som har ett samordnande ansvar. Dessa lärare har stora kontaktnät och kunskap om de företag som finns i området och nära kontakt med ansvariga på apl-platserna. En utmaning för skolenheten är att eleverna som är ute på apl är utspridda på ett relativt stort geografiskt område.

Det framgår i intervjuer att det varierar huruvida skolans arbets- och förhållningssätt uppfattas vara tydliga av skolpersonalen. Skolan har nyligen påbörjat ett arbete med en ny lärplattform och implementeringen av denna har kommit olika långt på olika program. En utmaning på skolan är att lärarna på de olika programmen inte har så stor insyn i hur de andra programmen gör vilket medför att lärare förhåller sig olika till de arbets- och förhållningssätt som beslutats. Det kan gälla såväl rutiner för rapportering av frånvaro som rutiner för att på olika sätt stötta eleven i undervisningen. Rektorn är medveten om att de olika programmen kommit olika långt vad gäller implementeringen av lärplattformen. Det pågår därför ett arbete för att skolans olika program ska ha samma rutiner.

Skolenhetens jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att det bedrivs jämställdhetsarbete på skolenheten. Eleverna uppger att de upplever skolan som en jämlik skola där alla elever bemöts på ett jämställt sätt. Det dagliga arbetet på skolenheten har inslag som är att betrakta som jämställdhetsarbete. Lärarna strävar efter att skapa trygga grupper på yrkesprogrammen. De beskriver relationen mer i termerna av ett arbetslag och frågorna tas utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. De använder exempelvis sig av material framtagna av branschorganisationer för arbetsplatser. Dessa material innehåller bland annat olika dilemman kopplat till frågor om jämställdhet. Rektorn tillsammans med rektorer på andra skolenheter planerar att anordna aktiviteter för eleverna på yrkesprogrammen för yrken som traditionellt varit mansdominerade. Detta för att synliggöra och motverka könsstereotyper i utbildningen.

Det har på skolenheten inte förts några strukturerade diskussioner bland lärarna om bemötande eller krav på elever utifrån kön. Lärarna uppger att det i det vardagliga arbetet förs spontana diskussioner om tendenser men det har inte gjorts någon kartläggning eller undersökning om bemötande.

Rektorns nulägesbild och förbättringsåtgärder

Skolinspektionens granskning visar att rektorn använder sig av flera olika metoder för att skaffa sig en nulägesbild av skolenheten. Rektorn får information om hur lärarna tänker kring sin undervisning i samband med Resultat- och utvecklingssamtal (rus), där rektorn ställer frågor om hur lärarna lägger upp sin undervisning. Rektorn deltar även i arbetslagsmöten och lokala elevhälsoråd. I intervjuer med lärare framkommer emellertid att bilden av huruvida rektorn är nära verksamheten skiljer sig åt och att rektorn är mer synlig i yrkesprogrammets lokaler. Vidare visar granskningen att såväl yrkeslärare som lärare i gymnasiegemensamma ämnen saknar att rektorn gör direkta besök i klassrummen och skapar sig en uppfattning om undervisningen och vilka förutsättningar lärarna har.

Granskningen visar att elevernas röst till viss del saknas i rektorns nulägesbild. Bristande planering och information kring enkäter som genomförts på skolenheten har resulterat i att stora elevgrupper inte haft möjlighet att svara. Det saknas även ett fungerande klass- och elevråd. Rektorn är medveten om problematiken och till viss del har det påbörjats ett förbättringsarbete. Skolinspektionen uppmuntrar att det påbörjade arbetet med klass- och elevråd fortsätter, se utvecklingsområdet under området Undervisning.

Rektorn identifierar tillsammans med de andra skolenheternas rektorer utvecklingsbehov på skolan. De beslutar tillsammans om skolövergripande insatser som gäller alla skolenheter och program. För tillfället gäller utvecklingsinsatsen tillgänglig lärmiljö. Det finns tillsatt en utvecklingsgrupp med förstelärare, kurator, studie- och yrkesvägledare samt rektorer som leder arbetet. Utvecklingsinsatser för tillgänglig lärmiljö är i tidig fas men det arbete som gjorts gäller främst implementeringen av en gemensam skolplattform. Det framkommer i granskningen att de utvecklingsinsatser som görs på skolenheten inte alltid är fullt ut förankrade i personalgruppen, så gäller även den aktuella insatsen med implementeringen av skolplattformen. Det framkommer även att personalen saknar tydlighet i hur beslutade insatser genomförs, följs upp och leder till varaktiga förändringar.

Av granskningen framkommer att rektorn i viss utsträckning analyserar studieresultat, undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Analysen görs i två steg, först utvärderar lärarna i arbetslagen och i ett andra

steg sammanställer rektorn lärarnas utvärderingar, resultatstatistik och elevenkät och gör egna reflektioner. I första steget utvärderar lärarna måluppfyllelsen utifrån avgångsklassernas resultat i form av andel elever som nått yrkesexamen samt medelvärde på betygsresultat. Detta utifrån av rektorn formulerade frågor om ökad måluppfyllelse och hur lärarna sett till att den enskilda elevens förutsättningar varit så bra som möjligt. Lärarna utvärderar även värdegrundsarbetet i arbetslagen utifrån frågor om elevenkäten och hur värdegrundsarbetet varit en del av undervisningen. Den resultatstatistik som rektorn använder sig av i sin analys består endast av ett fåtal nyckeltal från avgångsklasserna som exempelvis meritvärde och riskerar därför att missa väsentliga aspekter.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör utveckla sin uppföljning till att inkludera måluppfyllelsen i alla ämnen och år samt följa upp och analysera elevernas upplevelse av undervisningen.

Av granskningen framgår det att rektorn till viss del analyserar studieresultat, undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras, det görs exempelvis genom att styra och sammanställa lärarnas utvärderingar av detta i arbetslagen. För att utveckla arbetet behöver rektorn bredda analysen till att inkludera fler detaljerade aspekter av studieresultat och fler perspektiv på undervisningens genomförande.

För att kvaliteten i skolans undervisning ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp, utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.¹ Forskning visar att framgångsrika skolor karaktäriseras av ett skolledarskap där fokus bland annat är på elevers lärande och uppföljning av framsteg på skol-, klassrums- och elevnivå.²

¹ Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling.

² Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016) *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*, Stockholm: Natur & Kultur.

Ett uppföljningsarbete av hög kvalitet tar in en bredd av resultatmått så som samtliga ämnen och analyserar även olika grupper av elever för sig. Dessa olika grupper kan exempelvis vara män och kvinnor. I bredden av resultatmått ingår också genomförandemått där rektor behöver ha metoder för att ta reda på hur det ser ut med undervisningen i klassrummen. Det kan exempelvis genomföras genom att rektor på ett strukturerat sätt auskulterar på lektioner och/eller ställer frågor kring undervisningen på medarbetarsamtal, på andra möten eller i samtal med skolenhetens personal och elever.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar sitt arbete med att göra en bred uppföljning av resultaten i kvalitetsarbetet. Förslagsvis inkluderar rektorn i den uppföljning som görs i arbetslagen en större bredd av resultatmått. Det kan vara att analysera samtliga kurser men även att jämföra resultat hos olika grupper av elever som exempelvis kvinnor/män. I bredden ingår också genomförandemått från flera perspektiv. Förslagsvis kompletterar rektorn den bild han får i rus-samtal med auskultationer och perspektiv från elever, genom exempelvis elevråd.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna på Tannbergsskolan 1 bedriver en varierad undervisning där elevernas motivation och självförtroende stärks. Olika elevgruppers behov och förutsättningar uppmärksammas och ligger till grund för anpassning av innehåll och undervisning. Lärarna låter eleverna

³ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016) *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*, Stockholm: Natur & Kultur.

ta ansvar för sitt lärande, gör dem till viss del delaktiga i, och låter dem till viss del utvärdera undervisningen. Däremot saknas övergripande förutsättningar för strukturerat elevinflytande.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Varieration i undervisning

Undervisningen på Tannbergsskolan 1 är varierad och eleverna får öva på att lösa olika typer av uppgifter enskilt, i grupp och i helklass. Skolinspektionens observationer och intervjuer visar att det under lektionerna på skolenheten finns en variation och växling mellan olika arbetsuppgifter och mellan olika sätt att arbeta på. Lärarna varierar så att eleverna får arbeta med såväl praktiska som teoretiska arbetsformer och på så sätt hålls de flesta elevers engagemang igång under lektionen. Det framkommer i intervjuer med elever att det särskilt gäller på de programspecifika kurserna på yrkesprogrammen. Det kan exempelvis vara studiebesök eller att eleverna får möjlighet att följa med yrkesverksamma lärare och öva på färdigheter i en yrkesnära miljö. Det framkommer i granskningen att lärarna på skolenheten anpassar sin undervisning efter den elevgrupp de har samt de behov som finns i den aktuella elevgruppen.

Undervisning och struktur

Det framgår av Skolinspektionens granskning att det varierar i vilken utsträckning undervisningen på Tannbergsskolan 1 följer en gemensam struktur. Skolenhetens specialpedagoger har tidigare arbetat med att få till en gemensam modell för lektionsupplägg. Granskningen visar även att det finns goda exempel på lärare som följer en bestämd struktur som de även tydliggör för eleverna. Det framgår dock att det trots en viss samsyn kan variera hur väl strukturen upprätthålls. Observationer och intervjuer visar att lektioner på lite olika sätt startar med en introduktion men att det på flera av de observerade lektionerna saknas ett tydligt lektionsavslut. Det finns dock positiva exempel på lärare som i en strukturerad avslutning tillsammans med eleverna kortfattat sammanfattar lektionen och anknyter till kommande lektioner. Det finns på skolan en påbörjad utvecklingsinsats kring tillgänglig lärmiljö där gemensamma strukturer är ett fokus. Arbetet har, som beskrivits ovan, initialt fokuserat strukturer på skolans lärplattform. Skolinspektionen uppmuntrar skolenheten att utvidga insatsen till att arbeta med att åter aktualisera ovan nämnda gemensamma modell för lektionsupplägg.

Det varierar även i vilken utsträckning syftet med olika lektioner och moment tydliggörs för eleverna. Det framstår dock som att de flesta lärarna är tydliga med att för-

klara för eleverna på ett anpassat sätt. Det kan exempelvis vara att förklaringen anknyts till elevernas framtida yrken eller vilken nytta lektionsinnehållet har för elevernas fortsatta studier.

Vad gäller apl för eleverna på el- och energiprogrammet samt industritekniska programmet finns en väl utvecklad struktur och stödet på apl-platserna fungerar bra. Syftet tydliggörs för handledare och elever genom ett dokument med bland annat kursmål. Alla handledare har fått handledarutbildning och det finns från skolenheten en tydlig ansvarsfördelning mellan handledare, skolan och eleven. Det pågår även ett arbete på skolenheten med att introducera ett digitalt verktyg som gör att kommunikationen mellan handledare, lärare och elev underlättas.

Elevernas självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärarna har flera olika strategier för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Den pedagogiska visionen på Tannbergsskolan 1 är att verksamheten ska genomsyras av höga förväntningar på eleverna. Personalen på skolenheten uppmuntrar eleverna och är tydliga med att de tror att eleverna kan lyckas i skolarbetet. Exempelvis arbetar lärarna aktivt för att lära känna elevgruppen och skapa förtroendefulla relationer till eleverna. Att lärarna känner elevgruppen väl ger möjlighet att anpassa efter gruppens behov, anknyta till aktuella ämnen som eleverna känner till och anpassa undervisningen efter gruppens intressen. Någon lärare i gymnasiegemensamma ämnen använder sig av "infärgning" från elevernas programval, det vill säga att elevernas programinriktning används som stoff i gymnasiegemensamma ämnen.

Aktivt stöd med anpassning av innehåll och arbetssätt

Undervisningen på de två granskade programmen på skolenheten anpassas väl för elever som har svårt att nå målen. Det finns generellt stöd för eleverna på den så kallade Studiegården. Studiegården är bemannad med specialpedagoger. Eleverna som riskerar att inte nå målen förväntas att göra delar av sin undervisning på Studiegården och även andra elever är välkomna. Det visar sig i Skolinspektionens intervjuer med lärare och elever att det finns ett aktivt arbete för att utmana alla elever och lärarna utgår från flera olika strategier. Det sker på liknande sätt på de två aktuella programmen. Inom teoretiska kurser kan lärare exempelvis lämna ut fördjupningshäften och inom praktiska kurser kan eleven få svårare uppgifter vid olika moment.

Lärarna på Tannbergsskolan 1 hjälper och leder eleverna framåt i deras kunskapsutveckling på lektionerna. Det förekommer vid de observerade lektionerna exempel på aktivt lärarstöd med syfte att engagera alla elever. Vid enskilt arbete går lärare runt under lektionerna och hjälper eleverna och svarar på eventuella frågor samt söker till

viss del upp elever där arbetet avstannat. Vid gemensamma genomgångar använder lärare olika strategier för att få alla elevers uppmärksamhet.

Elevernas delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att lärarna arbetar för att eleverna ska reflektera över sitt eget lärande. De har återkommande individuella samtal med eleverna där de tillsammans går igenom elevernas prestationer och progression. Lärare i såväl praktiska som teoretiska ämnen har strategier där de arbetar med tillbakablickar för att tydliggöra för eleverna hur de utvecklats.

Det framkommer vidare att det varierar mellan kurser och lärare vilket inflytande elever har över planering och utvärdering av undervisningen. Eleverna på de granskade programmen får tidigt ta stort ansvar gällande sin apl-plats. Lärarna uppmanar eleverna att planera sin praktik och själva kontakta möjliga arbetsplatser för stärka elevens självförtroende och att öva ansvarstagande och det sociala samspelet. På programmet delas praktiken upp mellan år 2 och år 3 vilket även möjliggör att eleverna får växa i sin roll och ta mer ansvar. I övrigt arbetar lärarna aktivt med att eleverna ska ta ansvar för sitt skolarbete och förmedlar även detta till eleverna. I intervjuer med eleverna framgår det att de upplever att de har möjlighet att påverka undervisningens inriktning. Det kan exempelvis handla om att få önska plats för studiebesök. Det framkommer i granskningen att upplägget på de två granskade programmen är organiserat på så sätt att eleverna gradvis får mer ansvar och inflytande över sitt skolarbete.

Granskningen visar att elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande över utbildningen är begränsad. Eleverna uppger i intervjuer att de utvärderar informellt och löpande under den pågående undervisningen. Det varierar huruvida denna mer informella och löpande utvärdering kompletteras av en mer formell utvärdering. Några lärare utvärderar i samband med inlämningar och andra i slutet av kursen men det finns inte något gemensamt arbete kring detta. Granskningen visar att även om elever delvis bjuds in att delta i planeringen och utvärdering av undervisningen saknas övergripande förutsättningar för elevinflytande. Skolenheten har inget fungerande forum som exempelvis klass- och elevråd, där de kan lyfta övergripande frågor. En orsak till detta som framkommer i Skolinspektionens intervjuer är avsaknaden av en mentors-tid.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver aktivt verka för att skapa bra förutsättningar för elevernas inflytande, det vill säga att alla elever får möta demokratiska arbetsformer på mentorstid och att klassrepresentanter kan föra elevernas talan i forum så som exempelvis elevråd.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna har inflytande över sin undervisning vad gäller planering och utvärdering men att rektorn kan stärka elevernas inflytande och träning i att verka i demokratiska former.

Skolan har ett uppdrag att utveckla demokratisk kompetens hos eleverna, vilket innefattar att verka i demokratiska former och utveckla dem till demokratiska samhällsmedborgare. En annan viktig aspekt är att elever genom elevinflytandet får träna sig i demokratiskt arbete. Förutom att kunna föra dialog, diskutera och driva sin åsikt så tränas eleverna också i exempelvis konflikthantering, problemlösning, kreativitet, projektledning och samarbetsförmåga. Det är varje utbildningsverksamhets skyldighet att aktivt verka för att skapa de bästa förutsättningar för elevernas inflytande. Det åligger alla som arbetar i skolan, enligt skollagen och läroplanen, att vidareutveckla de studerandes förmåga att arbeta i demokratiska former och att arbeta med värdegrundsfrågor.

Arbetet med elevdemokrati bör vara återkommande och utan förekommen anledning. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn gör ansträngningar för att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningen. För att åstadkomma detta arbete underlättar att det finns forum där elever och lärare har avsatt tid, förslagsvis skapas denna typ av forum som en mentorstid.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar *i hög utsträckning* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det pågår ett aktivt arbete med att skapa och upprätthålla studiero så att eleverna kan utföra sina uppgifter utan att bli störda. Lärarna vidtar vid behov lämpliga åtgärder som i de flesta fall ger ett gott resultat i form av en lugn studiemiljö. På skolenheten bedrivs delvis ett förebyggande och åtgärdande arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna. Elevernas upplevelse av trygghet undersöks regelbundet och relevanta åtgärder sätts in om något uppdagas. Det pågår på skolenheten visst främjande arbete för att skapa trygghet och förstärka respekten för allas lika värde.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Arbete kring studiero

I granskningen framkommer att det till stor del finns ett samlat arbete kring studiero på skolenheten. Det finns på skolenheten ett formellt gemensamt förhållningssätt gällande studiero men huruvida det följs varierar mellan olika lärare. Däremot resonerar man inom lärarkollegiet och delar med sig av strategier, såväl allmänna som särskilda för en viss klass. Lärare uppger att de arbetar på flera olika sätt för att förebygga stök och skapa studiero. Det kan vara genom att ta korta pauser under längre lektionspass eller genom att införa fasta placeringar för en viss klass.

Skolinspektionens granskning visar att det finns ordningsregler och dessa har tillgängliggjorts på skolans lärplattform. Skolans ordningsregler är till viss del förankrade hos eleverna och eleverna uppger i intervjuer att lärarna i början av terminen går igenom reglerna med eleverna. Granskningen visar att det varierar i vilken utsträckning ordningsreglerna följs av lärarna. Några lärare är konsekventa med regler om exempelvis studiero, mobiltelefoner eller fika på lektionerna medan andra inte är det. Det framgår dock att de på skolan nyligen gjorde ett omtag med ordningsregler med målet att skapa samsyn bland personalen. Skolinspektionen uppmuntrar skolenheten att arbeta vidare med detta och även involvera eleverna i arbetet.

Som beskrivits ovan varierar lärarnas förhållningssätt till hur studiero skapas. Eleverna berättar i intervjuer att vissa lärare har en tendens att få stökigare lektioner. Det framkommer vid Skolinspektionens granskning att lärarna i flera fall har strategier för att åtgärda om det är högljutt eller stökigt på lektionerna. Eleverna uppger i intervjuer att även om det skiljer sig något är flera lärare snabba på att reagera och åtgärda. Det finns i lärarnas åtgärder en stegrande skala från att hyscha till att elever får sitta i ett grupprum eller bli utvisade från lektionen, där det senare inte är särskilt vanligt förekommande. Om det under en längre tid är allt för stort problem med studiero i en klass finns på el- och energiprogrammet samt industritekniska programmet rutiner för

det. Dessa rutiner har arbetats fram på programmen och innebär att lärare som undervisar i yrkesprogrammen hjälps åt och följer med gruppen på de lektioner där det tenderar att bli problem. Rektorn är medveten om rutinen och informeras när det blir aktuellt. Räcker inte rutinen till finns möjlighet att koppla in elevhälsoteamet med specialpedagog eller kurator.

Trygghetsarbete

Granskningen visar att skolenhetens trygghetsarbete bygger på en kartläggning av hur eleverna upplever det. Kartläggningen består av formella och informella utvärderingar. Den informella kartläggningen kommer från lärares och övrig personals närhet till eleverna där eleverna vågar komma med synpunkter eller informera om något hänt. Av granskningen framgår att personalen på el- och energiprogrammet samt industritekniska programmet har en bra kännedom om vad som händer mellan elever och om någon elev skulle känna sig otrygg eller utsättas för exempelvis en kränkning skulle det komma fram. Personalen jobbar med att uppmärksamma elever som är ensamma och på något sätt utsatta. Den formella kartläggningen kommer från de kommungemensamma enkäter som regelbundet skickas ut. Det framgår i granskningen att det funnits visst organisatoriskt krångel med enkäten och bland annat har eleverna som gjort apl inte nåtts av informationen och därför inte gjort enkäterna.

Granskningen av el- och energiprogrammet samt industritekniska programmet på Tannbergsskolan visar att eleverna känner sig trygga, något som bekräftas av Skolinspektionens enkät.⁴ I intervjuer lyfts Tannbergsskolans planlösning som en bidragande faktor till en trygg miljö. Skolbyggnaden har stora öppna ytor och saknar trånga korridorer. Det framgår i granskningen att vuxna rör sig frekvent i skolans korridorer och agerar vid behov. Det finns även flera vuxna i personalen som eleverna kan vända sig till om det händer något, exempelvis lärare de känner väl på yrkesprogrammet. Eleverna uppger i intervjuer att de även informerats om vem de ska vända sig till om de känner sig otrygga på apl. Förebyggande trygghetsarbete görs bland annat i samarbete med närliggande aktörer och det finns på skolenheten ett arbete tillsammans med bland annat polisen, kyrkan och fritidsgårdar.

Det framgår i granskningen att det görs visst främjande trygghetsarbete i kurser där det ingår som en del i kursinnehållet. Annat mer främjande trygghetsarbete i samverkan med elevhälsan varierar mellan olika program då alla grupper inte har schemalagd

⁴Av resultaten från Skolenkäten 2022 framgår det att eleverna i år 2 på Tannbergsskolan 1 skattat frågeområdet trygghet likt rikets genomsnitt för enkätomgången. 8,6 i jämförelse med 8,7 på den 10-gradiga skalan.

mentorstid. Skolinspektionen uppmuntrar rektorn att arbeta vidare med detta, förslagsvis i kombination med utvecklingsområdet som beskrivits under området Undervisning.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna använder sig av olika sätt för att kvalitetssäkra sina betyg, exempelvis sambedömning och Skolverkets bedömningsstöd. För bedömning av apl finns framarbetade och tydliga rutiner. Rektorn följer till viss del upp, analyserar och jämför kunskapsresultat på skolenheten och dess olika program. Rektorn jämför resultaten på nationella kursprov med kursbetyg. Däremot saknas en analys av eventuella skillnader i betyg i olika ämnen eller kurser.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Kvalitetssäkring av betyg

Det framgår av granskningen att arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning på skolenheten fungerar i flertalet ämnen väl. Rektorn har sett till att det finns avsatt tid och forum för diskussioner för lärarna i gymnasiegemensamma ämnen. På skolenheten finns även ett påbörjat arbete med hur skolans lärplattform ska användas. Vad gäller nationella prov finns tydliga rutiner med avidentifierade prov som bedöms i sambedömningsgrupper. Alla lärare uppmuntras att använda sig av Skolverkets bedömningsstöd för att kvalitetssäkra betygen.

En stor del av bedömningsarbetet sker med olika typer av kvalitetssäkring och sambedömning på skolenhetens regelbundna ämnesmöten. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen har även så kallade "schemabryt" för att kunna sitta tillsammans med bedömningar. Den sambedömning som sker i programspecifika ämnen på el- och energipro-

grammet samt industritekniska programmen har inte samma struktur, saknar ”schemabryt” och sker mer informellt på lärarnas initiativ. Granskningen visar även att de lärare som är ensamstående undervisande lärare i kurser inte heller har samma framarbetade struktur. På skolenheten löser lärarna det på lite olika sätt och exempelvis kan en annan lärare på programmet som undervisar i angränsande ämnen hjälpa till med bedömningar. Rektorn följer upp dessa lärares olika strategier men leder inte arbetet. Skolinspektionen uppmuntrar skolenheten att arbeta vidare med detta och förtydliga stödet för dessa lärare.

Skolinspektionens granskning visar vidare att det på skolenheten finns utvecklade rutiner för bedömning av elevers apl. Lärarna har god kontakt med handledare, är ute och träffar eleverna på arbetsplatserna och genomför trepartssamtal. Eleverna fyller i sin tur i en loggbok under perioden som de sedan redovisar till lärarna. I det dokument skolenheten skickar ut till handledare finns kursmål och utrymme att fylla i hur det har gått. Bedömningen som lärarna på skolenheten gör grundar sig på en samlad bedömning.

Programlärarna på el- och energiprogrammet deltar på återkommande nätverksträffar med lärare från andra el- och energiprogram. Lärarna uppger i intervju med Skolinspektionen att de på dessa träffar diskuterar exempelvis bedömningsfrågor och apl. Motsvarande nätverk saknas för programlärarna på industritekniska programmet.

Uppföljning och analys av betygsättning

Av Skolinspektionens granskning framkommer att rektorn vid Tannbergsskolan 1 i begränsad utsträckning följer upp och analyserar betyg. Rektorn jämför nationella kursprov med kursbetyg. Han har reagerat på resultat som sticker ut på Tannbergsskolan 1 men ännu inte gjort någon djupare analys av resultaten. Det kan konstateras att skolenheten skiljer sig något från genomsnittet i rikets kommunala gymnasieskolor. De tenderar att betygsätta engelska lägre i relation till nationella kursprovet än riket men matematik högre i relation till nationella kursprovet än riket.⁵ På skolenheten görs analys av avgångselevers meritpoäng och av hur stor andel elever som tar gymnasieexamen. Analyserna görs dels i arbetslagen på programmen och dels av rektorn som sammanställer i kvalitetsarbetet. I resultatuppföljningen ingår eventuella skillnader mellan

⁵ I Skolverkets jämförelse mellan nationella kursprov och betyg skiljer sig Tannbergsskolan 1 från genomsnittet på kommunala gymnasieskolor i riket. Exempel som sticker ut är engelska 5, engelska 6, matematik 1A och matematik 4. I engelska 5 fick 61,5 % av eleverna ett lägre kursbetyg än provbetyg i engelska 5, jämfört med 11,5 % i riket. I matematik 1A fick 64,3 procent av eleverna på Tannbergsskolan 1 högre betyg än nationella provet att jämföra med rikets 43,6 procent. I matematik 4 fick 66,7 procent av eleverna på Tannbergsskolan 1 högre betyg än nationella provet att jämföra med rikets 19,8 procent.

olika program däremot saknas en analys av eventuella skillnader i betygssättningen mellan eller inom olika kurser.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns analysarbete gällande betyg behöver utvecklas för att även inkludera eventuella skillnader mellan lärares betygssättning.

Granskningen visar att rektorn följer upp avgångselevers resultat och jämför skillnader mellan program och med nationella kursprov och kursbetyg. Det saknas däremot en uppföljning och jämförelse mellan och inom olika kurser för att undersöka om det finns avvikelser i lärarnas betygssättning.

I rektorns uppdrag ingår det att följa upp betyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning. I Skolverkets allmänna råd om betyg och provning framgår att det i ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Denna uppföljning av betyg är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet.⁶

I rektorns uppföljning ska analys av avvikelser i betygssättningen göras i syfte att komma åt ifall eventuella skillnader och variationer beror på att lärarna använder olika "måttstockar" för sin betygssättning. Rektorn bör exempelvis analysera skillnader mellan lärares betygssättning i olika klasser, mellan program, ämnen och kurser eller betygssättning mellan kvinnor och män. Det bör även ingå en analys av betyg över tid för att kunna reflektera över om betygen glider iväg i någon riktning.

Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och provning ingår, om det kommer fram att det finns avvikelser mellan program, ämnen och kurser eller betygssättning mellan kvinnor och män, att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på samt om de är motiverade eller inte.⁷ Sammantaget har rektorn ett ansvar för att detta analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har olika tolkningar av styrdokumentet, eller utifrån att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt.

⁶ Skolverket allmänna råd *Betyg och provning*.

⁷ Skolverket allmänna råd *Betyg och provning*.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorns analysarbete gällande betyg utvecklas till att även inkludera skillnader mellan lärares betygssättning i olika klasser, mellan program, ämnen och kurser eller betygssättning mellan kvinnor och män. Detta som ett steg i att säkra likvärdiga betyg för eleverna.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av utredare Mattias Ryd

I handläggningen av ärendet har utredarna Johan Runemark Brydsten (föredragande), Helen Lundell Sjöberg och Robert Sondell medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolenhetens elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 21 februari 2023 och den 22 februari 2023. Besöket genomfördes av Helen Lundell Sjöberg och Johan Runemark Brydsten.

Tannbergsskolan är en kommunal gymnasieskola belägen i Lycksele. På skolan bedrivs utbildning på tretton nationella program fördelade på sju yrkesprogram och sex högskoleförberedande program. På skolan finns även introduktionsprogram med olika inriktningar, Komvux, SFI, Lärvux och gymnasiesärskola. Tannbergsskolan är indelad i fem skolenheter. Tannbergsskolan 1 är en av dessa och leds av en rektor. Skolenheten har utbildning i gymnasieprogrammen industritekniska programmet, el- och energiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet samt teknikprogrammet. På Tannbergsskolan 1 går 177 elever. Av samtliga lärare på skolenheten har 71,4% lärarlegitimation och behörighet i ämnet. Av lärare på skolenheten som undervisar i yrkesämne har 27,3% lärarlegitimation.

Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning görs på el- och energiprogrammet samt industritekniska programmet.